

Colofon

Franciscus tussen de Rivieren is het parochieblad van de Parochie Heilige Franciscus in de Bommelerwaard.

**Jaargang 12, nummer 4
december 2023**

Versijnt: vier keer per jaar
Oplage: 7.400 exemplaren
Druk: WS Mediagroep, Waardenburg
Opmaak: iMoose Zaltbommel

Algemeen secretariaat

Voorstraat 102
5334 JW Velddriel

Telefoon: 0418 - 63 25 04
Bereikbaar: dinsdag en donderdag
van 09.30 tot 13.00 uur. Buiten deze
tijden kunt u inspreken op een ant-
woordapparaat of bellen naar het
ingesproken noodnummer.

E-mail:

info@katholiekbommelerwaard.nl

Belangrijk!

Voor afspraken rond doop, huwelijk,
jubileum, ziekenzalving, ziekencom-
munie en overlijden, belt u met het
Algemeen secr. / 06 - 15 17 83 57

Algemene bankrekening
NL83 RABO 0179 9793 45
t.n.v. Parochie Heilige Franciscus

Kopij

De uiterste datum voor het aanleve-
ren van kopij voor het volgende num-
mer is 2 januari 2024. Het zal worden
bezorgd rond 20 januari 2024.

Redactie

Voorstraat 102
5334 JV Velddriel
redactie@katholiekbommelerwaard.nl

Mirjam Duijts-As (06-36115739)
mirjamduijtsas@hotmail.com

Lokale contactpersonen

Alem:

Sjan van Mook (06-23502779)
s.vanmook@live.nl

Ammerzoden:

Bart van Helvoort
bvhelvoort@gmail.com

Hedel:

Ben van Bronkhorst (06-21403571)
bjjvbronkhorst@gmail.com
+ Hans van Bommel
hvbommel@hotmail.com

Kerkdriel:

Heidi van Houten
kerkdriel@katholiekbommelerwaard.nl

Rossum:

Bertha van Doorn (06-14454168)
berthavandoorn@outlook.com
+ Wilma van Haaften (06-23155517)
wilmavanhaaften@upcmail.nl

Velddriel:

Hetti van Kessel (0418-635987)
velddriel@katholiekbommelerwaard.nl

Zaltbommel:

Tiny van Steenberg (0418-514262)
zaltbommel@katholiekbommelerwaard.nl
+ Renske Merks
j.merks1@upcmail.nl

Advent - Jezus gaat komen

Het is advent, een periode van vier weken voordat het Kerstmis is. Het woord advent betekent 'komst', wat meteen de vraag doet oproepen wat gaat er komen, wie verwachten wij. Het antwoord wordt mooi in een kinderliedje verwoord: "Advent is dromen dat Jezus zal komen."

Een geboorte, altijd een moment van blijdschap, ontroering, het zichtbaar worden van nieuw leven. Zoals een verjaardag ook altijd weer het vieren van leven is.

Kerstmis is dan ook voor gelovigen het vieren van een nieuw begin, de komst van Jezus van Nazareth, Gods Zoon, in onze wereld. Is dit niet de echte vreugde die soms wat verscholen gaat onder al onze drukke activiteiten?

We tellen de dagen af totdat het Kerstmis is. Elke zondag steken wij een kaarsje aan op een krans van dennengroen, symbool voor het leven wat altijd doorgaat.

Het zijn feestelijke weken, die vol staan met activiteiten. Het zijn weken van heel veel licht, warmte, gezelligheid en vriendschap. Dat is goed, want wij mensen hebben die tekenen van hoop nodig. Maar wat blijft er van die vreugde over als het feest weer is afgelopen?

Kan het vieren van de geboorte van Jezus, het kwetsbare kind in de kribbe, ons helpen hoop te putten in deze woelige en verdeelde wereld? Helpt het ons om elkaar in liefde en vrede te vinden en helpt ons geloof om verbinding met God maar zeker ook de verbinding met elkaar te maken?

Wij wensen u een gezellige en mooie adventtijd, een Zalig Kerstmis en van harte Vrede op Aarde.

*Namens ons hele redactieteam,
Mirjam Duijts-As*

800 Jaar Kerststal

Het klinkt misschien ver weg, maar dit jaar vieren we dat 800 jaar geleden Sint Franciscus met een **Kerststal** begon. Voor hem was Kerstmis het belangrijkste feest wat er was: het wonder dat God met ons het leven wil delen. Hoe mooi is dat! Het is al bijzonder als iemand met jou zijn leven wil delen, laat staan als dat iemand is, die zo groots, zo mooi en vol liefde is als God! Voor ons christenen is dat vaak zo vanzelfsprekend, dat we er eigenlijk amper bij stilstaan. Voor Franciscus was dat anders. En door wat hij vervolgens deed, legde hij de basis voor de Kerststal zoals wij die nu kennen.

Hoe het begon

Het is 1223: Sint Franciscus is in een afgelegen Italiaans dorpje Greccio omdat hij op beeldende wijze de geboorte van Jezus wil vieren. Hij wil met zijn eigen ogen zien onder welke erbarmelijke omstandigheden het Kind Jezus geboren werd. Voor alles is gezorgd om het zo écht mogelijk te doen zijn, dat er zelfs een os van stal is gehaald. In het kloostertje, wat niet meer is dan een grot in de berg, komen enkele broeders samen om de Kerstnacht te vieren. Voor het eenvoudige rotsachtige altaar wordt wat stro gelegd als kribbe.

Het Kind van Bethlehem

Als Franciscus het kerstevangelie leest, doet hij dat met welluidende stem. Hij leest met een groot inlevingsvermogen. Telkens als hij het over Jezus heeft, spreekt hij over “het Kind van Bethlehem”. Hierbij komt de klemtoon zo nadrukkelijk op de Bè” van Bethlehem te liggen, dat je een lam kunt horen blaten. Franciscus doet dit met zo’n overtuiging, dat hijzelf en de aanwezigen worden geraakt, door de ontberingen maar ook de ontwapende eenvoud waarin het Kind van Bethlehem geboren wordt. Franciscus zal hiermee als ‘de uitvinder’ van de kerststal de geschiedenis ingaan.

Kerststal in Greccio

Buiten de leefwereld

Het klinkt misschien theatraal, maar voor Franciscus is het Kerstverhaal van levensbelang. In zijn tijd, leeft de persoon van Jezus voor veel mensen niet meer. Voor Franciscus is het duidelijk, Jezus wordt niet alleen geboren in een ver verleden. Franciscus schrijft in het heden dat “God onderweg voor ons wordt geboren”. Jezus spreekt ons vandaag aan in de Bijbel, in mensen en in de schepping!

Pijnlijk

Het feit dat mensen zich niet aangesproken voelen, is voor hem heel pijnlijk omdat het betekent dat ze aan God voorbij leven. Franciscus voelt daarentegen dat God juist heel dichtbij is, Hij ziet Jezus in mensen die arm zijn, melaats zijn of in hen die men als een vreemdeling beschouwd. Jezus, Immanuël, **God-met-ons** leeft niet in het verleden, maar vandaag in onze eigen wereld. De weg van Kerstmis, nodigt ons uit om te ontdekken hoe God met ons leven verbonden is.

Het appèl

Het is opvallend, hoe onopvallend **God-met-ons** soms lijkt te werken. Toen er journaalbeelden verschenen dat vluchtelingen buiten voor het opvangcentrum in het gras moesten

slapen, was dat voorpaginanieuws. Kort daarna horen we hier weinig meer over. Dankzij een beroep op kerkelijke gemeentes en parochies zijn veel mensen tijdelijk kleinschalig opgevangen. Mensen voelen zich wel degelijk aangesproken, om in Gods Naam mensen te ontvangen en welkom te heten. Waar veel vluchtelingen, vreemdelingen, bijna overal aan de blikken van mensen voelen dat ze ongewenst en tot last zijn, ervaren ze ook dat er mensen zijn, die blij zijn hen te zien. Dankzij organisaties als ‘de Thuisgevers’ wordt de gastvrijheid van stal gehaald.

Géén lege stal

We hoeven niet tot Kerstmis te wachten om mensen te laten voelen, wat God-met-ons voor ons betekent. Bij God staat “ons” niet tegenover “de anderen”, maar mag het letterlijk een onsje meer zijn. We kunnen de vreemdeling gastvrijheid bieden, maar ook met mensen die het wat minder hebben, delen met wat ons gegeven is. Het is hartverwarmend hoeveel vrijwilligerswerk er wordt gedaan en hoeveel mensen geven aan de voedselbank. Onze parochie kent de kledinginzameling SAM, maar ook bij de kledingbanken dichtbij in Den Bosch en de Bommelerwaard is uw oude winterkleding van harte welkom!

Met lege handen

In de kerstnacht kwamen ook de herders bij de stal. Van hen wordt niet verteld, zoals later bij de wijzen of magiërs, dat ze iets meenamen. Ze kwamen op het teken af, dat een kind geboren zou worden, in doeken gewikkeld, liggend in een kribbe. Het lijkt maar zo weinig, maar voor de herders was de aanblik van het Kind van Bethlehem genoeg, om vol vreugde de Blijde Boodschap uit te dragen.

Zending

Voor Franciscus was dat ook het wonder van de Kerstnacht: God die ons met erbarmende ogen aankijkt. Soms lijkt het alsof we in deze wereld iets betekenen als we iets concreets doen, als we iets fysieks geven. In de koude, donkere en eenzame kerstnacht, breekt het licht door in de ogen waarmee **God-met-ons** vol liefde kijkt. In een wereld waar zoveel op prestatie en resultaten wordt afgerekend, nodigt God ons uit met Zijn blik naar onszelf en anderen te kijken.

Missie

Het kan al met een vriendelijke blik, een luisterend oor, een welgemeend “welkom”, een warme uitgestoken hand of een positief persoonlijk

woord. Waar wij als mens, als gelovige en zeker als geloofsgemeenschap die zorg van **God-met-ons** uitdragen, is het feest van Kerstmis, meer dan alleen een datum. We zullen groeien in vitaliteit en als geloofsgemeenschap daar waar wij over dat wonder van Kerst met elkaar praten en onderweg in het leven, daarvan getuigen. Op die weg in het licht van Kerstmis, wens ik ons allen Vrede en alle goeds,

Pastoor Roland Putman ofm

Telefoon pastores

Pastoor Roland Putman

tel.: 06 - 542 90 774 of e-mail:

pastoor@katholiekbommelerwaard.nl

N.B. op woensdag niet bereikbaar

Pastor Bertus Bus

tel.: 06 - 22 84 77 76 of e-mail:

bertusbus@katholiekbommelerwaard.nl

N.B. op maandag niet bereikbaar

Jan Claassen

Coördinator Missionaire Parochie

tel.: 06 - 17 431 541

jan@katholiekbommelerwaard.nl

Secretariaat

Christianne van Dierendonck

tel.: 0418 - 632 504 of e-mail:

info@katholiekbommelerwaard.nl

Droom, de onmogelijke droom

Op 31 oktober zat Huub van der Lubbe bij Khalid en Sofie. Aanleiding was de musical 'de man van la Mancha'. Huub vertelde over deze man, Don Quichotte, die hij vertolkt.

Het verhaal van Don Quichotte werd al in 1605 geschreven. Gezeten op zijn strijdros Rocinante, in feite een oude, uitgemergelde boerenknol die hij opheemt tot raspaard, en gehuld in een oud verroest harnas en een papieren helm, trekt hij ten strijde tegen alle soorten van onrecht en onrechtvaardigheid.

Volgens van de Lubbe kun je zeggen hij is gek, want hij ziet dingen die er niet zijn en hij gelooft in dingen die nauwelijks haalbaar zijn. 'Maar bedenk dat hij strijdt voor een betere wereld, hij wil de wereld beter maken. Hij wil dat iedereen het goed krijgt.'

Don Quichotte wil vrede in tijden van oorlog en de mensen verklaren hem voor gek. Nu is het niet anders: Pacifisme? Nu? Kijk naar Oekraïne en Israël. Kun je dan nog spreken van geweldloosheid?!

Maar wie is er nu gek?! Deze man die vecht tegen windmolens of de rijke heren van de wapenindustrie die oorlog willen om die wapens te gebruiken.

Het bekendste lied uit de musical gaat over dromen. *"O droom, o onmogelijke droom bestrijdt het onbestaanbare kwaad, verdraag de ondragelijke treurnis, en ga, waar geen sterveling gaat, maak recht wat onjuist is en krom. En vecht voor het recht zonder rust zonder duur. Ook al moet je de hel door op zoek naar het hemelse vuur. Wees een mens die volgt trouw zijn gevoel, hield vol ondanks spot en kwetsuren en vond dat onhaalbare doel."*

Wie je ook bent, waar je ook bent, houdt vol, geloof in jezelf, ga voor je idealen.

Het is weer kerst. Het Kind dat vrede kwam brengen is geboren. Ook hij had deze dromen en wij herkennen onszelf nog steeds in Zijn idealen. Zalig Kerstfeest!

Coen van Loon, diaken

Het is ongelooflijk dat 2023 alweer bijna achter ons ligt!

Ook voor het parochiebestuur was dit een vol en actief jaar. We begonnen het jaar met gesprekken met onze parochianen over de toekomstvisie voor onze parochie. De avonden die hiervoor waren georganiseerd waren goed bezocht met levendige discussies. Ik moet toegeven dat deze discussies soms moeilijk waren. Soms bestond er wederzijds wantrouwen over de ideeën en soms was blijkaar de indruk gewekt dat alles al besloten was en dat de gesprekken met de parochianen alleen maar voor de vorm waren. Laat mij nogmaals benadrukken dat dat niet zo was. Gedurende het hele jaar hebben we met parochianen gesprekken gevoerd over de toekomstplannen in de verschillende kernen en deze gesprekken nemen wij uitermate serieus. Samen met u zoeken wij naar de beste manier om onze parochie vitaal en toekomstbestendig te houden. En dat blijven we ook in 2024 doen.

2023 was weer een goed jaar voor ons Familiepastoraat. De centrale bijeenkomsten en vieringen in Veldriël werden goed bezocht en ook

dit jaar hebben we dus weer een groep jonge parochianen actief kunnen laten kennismaken met de kerk, de eerste heilige communie en het vormsel. Hopelijk blijven we deze groep ook in 2024 terugzien in de onze kerken!

Goodbye
2023
Hello
2024

Naast de “normale” weekendvieringen en de activiteiten binnen het familiepastoraat zijn er in de parochie ook andere, vaak feestelijke, activiteiten georganiseerd. Er

waren vieringen in de open lucht, jubileumvieringen, tuinavonden, openhaard-avonden en nog veel meer. Ook dat is onderdeel van een actieve en vitale kerk en ook deze activiteiten zullen we in 2024 voortzetten.

Er is dus veel uit 2023 dat we zullen voortzetten in 2024. Toch zijn er ook zaken die we beter kunnen doen in het komende jaar. Soms krijgen we als bestuur het verwijt dat we beter kunnen communiceren. Daar gaan we dus aan werken in 2024. Ook de jaarplanning kan altijd beter. En de transparantie over de activiteiten van het bestuur. Ook dat zijn dus aandachtspunten voor 2024. En vast nog meer. Laat het ons vooral weten.

Wat altijd blijft en wat vooral ook altijd nog beter kan is de waardering voor onze vrijwilligers. Zonder onze vrijwilligers is er geen kerk. Niet in het afgelopen jaar en niet in het komende jaar. Wij kunnen het niet altijd tegen iedereen persoonlijk zeggen, maar wij zijn ontzettend dankbaar voor de inzet en toewijding van alle mensen met hart

voor hun kerk. En we hopen het ook in 2024 weer samen te kunnen doen. Maar eerst gaan we Kerstmis vieren. Een mooie tijd voor reflectie, viering en tijd voor elkaar. Ik wens u, namens het hele parochiebestuur, een mooi en zalig kerstfeest toe. Tot in het nieuwe jaar!

Theo Queis

*De Redactie,
het Pastoraal Team
en het Parochiebestuur
wensen u allen een
Zalig Kerstmis
en een
Gezegend Nieuwjaar!*

NEE tegen weerzinwekkende realiteit van geweld

Kerstavond: een soldaat steekt een kaars aan. Vervolgens zingt hij zachtjes. Zijn kameraden vallen een voor een in. In de ijskoude loopgraven klinkt het 'Stille nacht, heilige nacht'. Een lied dat mij steeds weer ontroert. Geweren liggen roerloos op de bevroren grond. De wind pakt het lied op en brengt het naar de overkant, naar de zogenaamde vijand. Vanaf die kant wordt het Stille nacht, heilige nacht beantwoord met een Engels kerstlied. Het zingen verstomt. Er wordt wat heen en weer geroepen. Schimmige gezichten krijgen een naam. Eerst wordt er naar die ander, die zogenaamde vijand, gezwaaid. Voorzichtig krui-
pen de jonge soldaten, bijna kinderen nog, uit de eindeloze loopgraven. Wat voor hen ligt is een stukje niemandsland. Aarzelend schuifelen beide partijen naar elkaar, reiken elkaar onwennig de hand, wensen elkaar een goede kerst, delen sigaretten en drinken gebroederlijk wijn.

Helaas bleef het bij deze eenmalige, spontane vredespoging. De legerleiding wilde niets van toenadering, van vrede weten. Het gepropageerde vijandsbeeld moest ten koste van alles, ten koste van miljoenen en miljoenen doden, waaronder ontelbare burgers, overeind blijven. Met als gevolg een keihard optreden tegen deze vredelievende soldaten.

De spontaan ontstane kortstondige kerstvrede ging als een nachtkars uit. Het zinloos geweld werd opgepakt en zou vier jaar duren. Europa werd grotendeels verwoest; de teller van het aantal doden eindigt op ruim zeventien miljoen. Zoveel mensen telt ons Nederland! Het verdriet is niet onder woorden te brengen. Als een persoon overlijdt heeft een hele kring mensen daar verdriet van. Overal in de wereld komen jong en oud samen om te protesteren. Wat hen verbindt is een duidelijk NEE tegen de weerzinwekkende realiteit van geweld, die tot op de dag van vandaag plaatsvindt.

Zo gaat ook het verhaal dat God ooit op aarde woonde. Maar Hij voelde zich hier steeds minder thuis, vanwege de ellende die mensen elkaar kunnen aandoen. 'Mij hier niet langer gezien!' zou Hij gezegd hebben en Hij verhuisde naar de hemel. Op de aarde is de hemel ver te zoeken; wij mensen wandelen steeds vaker in het duister. Duisternis, wij zoeken naar het licht en zouden het liefst alle ellende achter ons laten en een onzekere toekomst buiten de deur zetten. Om vervolgens met onze geliefden thuis rond de kerstboom te zitten. En gezelligheid en verbondenheid liefdevol te delen.

Dat brengt mij terug naar deze periode van kerstmis. In de dagen dat

God besluit om weer naar de aarde terug te keren. Hij kan het niet laten omdat Hij zich bekommert om wie dolen in het donker.

God woont in ons verlangen naar Licht... Onder al die lagen van onze vreugde en verdriet ligt een kribbe van verlangen. Verlangen naar licht... in onze wereld, in ons hart... We vieren met de geboorte van Jezus, ook de geboorte van het licht in onszelf. Kerstmis. Daar is het Licht. Waar is het Licht? Daar in die stal. Een kind, een mens die ons gaat zeggen hoe deze wereld meer Gods wereld kan worden. Luister naar een kind. Als u af en toe van binnen die zachte stem hoort die u aanspoort om iets te doen of te laten... Doe het. Noem het uw engel, of de heilige Geest of noem het intuïtie.

Dat brengt mij bij mijn clown. Zijn uitstraling raakt mij, emotioneert me. Die melancholieke blik doet me onwillekeurig denken aan het vele verdriet in onze wereld. Maar zijn ondeugende ogen en de verholten glimlach rond zijn mond geven mij hoop dat honger hebben niet het laatste is; dat 'ik weet me geen raad' niet het laatste is; dat de wereld is een puin hoop niet het laatste is; dat een rotstreek niet het laatste is. Voel het als een aansporing om het NOOIT op te geven en anderen met een glimlach de helpende hand

te reiken en aandachtig en betrokken de loop der gebeurtenissen te volgen, op zoek naar tekens hoe God Zijn mensen liefheeft. Ook nu kunnen we God ervaren in de liefdevolle blik van mensen.

In gedachte hoor ik Claudia de Breij die zingt: 'Als de liefde komt, En ik weet het zeker, Mag ik dan bij jou?' Met jou en mij, met 'samen' begint alle vrede op aarde. We hoeven alleen maar ja te zeggen tegen de roepstem van goedheid en solidariteit die door de wereld blijft gaan en die iedere mens, van welk geloof of ongelooft dan ook, probeert te raken.

pastor Bertus bus

Hans van Berkel

Een handelsman een organisator, Hans valt er direct mee in huis als ik hem vraag iets van zichzelf te vertellen. “Als jongetje van tien jaar hielp ik in een kruidenierswinkel en met sinterklaas zag ik kans iets te verdienen door chocoladepoppetjes voor een paar centen meer, door te verkopen.”

Hans is kort na de oorlog geboren en getogen in Vught in een liefdevol en warm gezin met zes kinderen. “De familieband is zo goed dat wij verschillende malen met elkaar zonder de partners een weekje op vakantie in het buitenland zijn gegaan.”

Na zijn detailhandelsschool en natuurlijk de dienstplicht werd Hans vertegenwoordiger in de woningtextiel, wat is er mooier als jongeman op pad te gaan met de auto in het verre Zeeland, waar hij door de week op kamers ging.

Een meisje op kantoor bij zijn werkgever in Den Bosch, werd al spoedig zijn vrouw ‘Trees’. Een koophuis in Gemonde waar de wieg stond van tweeling Toine en Coen, werd in 1985 verruild voor een woning in Ammerzoden nadat Hans ging werken bij een klant van zijn baas ‘Frank Lensen’.

Waar heeft Hans als vrijwilliger en organisator zoal aan deelgenomen? Je kunt beter zeggen waaraan niet.

Het is te veel om op te noemen. De voetbal, het carnaval, voor de gemeente, voor de harmonie. Grote en kleine feesten hielp hij mee organiseren. Voor verenigingen wist hij geld los te krijgen. Maar ook grote projecten van zijn zwager, missionaris in Afrika, steunde hij met goederen. Bijzonder was zijn hulp aan het arme Roemenië, hij kwam er voor zijn werk. Hans zag de armoede, zocht binnen zijn relaties en regelde een vrachtwagen met melkpoeder.

Toen zo een vijf jaar geleden de beroepskosten in Ammerzoden weg viel, wist de contactgroep Hans snel te vinden. Zijn gezin was al actief in de kerk en Hans met pensioen pakte deze nieuwe uitdaging vol verve aan. Kosten, beheerder, het aanspreekpunt voor de nieuwe Oekraïense bewoners en bovenal een verwenner van eenieder die op de pastorie langs komt. Wat is het gezellig donderdags na de ochtendmis!

Zijn gezondheid dwingt hem rustiger aan te gaan doen. Het kosterschap gaat hij afstoten. Maar helemaal niets doen? Natuurlijk niet. Hans kan de gezelligheid niet missen en zal, misschien wat meer op de achtergrond, nog heel wat kleinere klusjes klaren.

Mirjam Duijts-As

Adventsactie 2023

Alle kinderen mogen Kind zijn

Dit jaar besteedt Adventsactie extra aandacht aan het onderwerp kinderarbeid. Omdat ieder kind recht heeft om kind te zijn.

We steunen nu projecten die zich richten op kinderen die meewerken om het gezinsinkomen te verbeteren en daarom niet of nauwelijks naar kunnen school gaan. In plaats van onbezorgd te spelen en te leren, maken ze lange dagen om wat geld te verdienen. Vaak onder gevaarlijke en ongezonde omstandigheden.

Dit jaar heeft onze parochie gekozen voor een project in Democratische Republiek Congo. DR Congo is rijk aan kostbare grondstoffen. Het land is bijvoorbeeld een van de grootste leveranciers ter wereld van kobalt, een essentieel onderdeel van oplaadbare batterijen. Tien-duizenden kinderen worden ingezet bij de winning hiervan. Ze worden uitgebuit en doen bovendien ongezond en gevaarlijk werk. Als ze naar school kunnen, gaan ze een betere toekomst tegemoet. Wij bevelen graag dit mooie project bij u aan, waardoor kinderen een betere toekomst krijgen.

Tijdens de Adventsactie zal er in de kerken hiervoor worden gecollec-teerd. Door middel van de bekende bus, mand of schaal in de kerken.

Vastenactie Kenia

Komende vastentijd zetten we ons in de Bommelerwaard in voor een project in Kenia. In Kenia steunen we mensen in het dorp Oyugis, dat ligt bij het Victoriameer. We willen ervoor zorgen dat de deelnemers aan het project na training in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Daarvoor start de kerk ook een fonds met microkredieten.

Oyugis in Kenia

Oyugis heeft een parochie genoemd naar Petrus, die een kerk heeft. Die kerk helpt de mensen met hun geloof. Ook doen ze aan scholing en zelfhulpgroepen en andere activiteiten om de mensen ook te ondersteunen op materieel gebied. Omdat er veel jeugd is en weinig banen beschikbaar zijn, is het ook belangrijk de jeugd in staat te stellen om zelf te verdienen.

De meeste mensen zijn hier afhankelijk van landbouw voor hun levensonderhoud. In Kenia zijn de infrastructuur en het ecosysteem echter erg fragiel. Er heerst soms grote droogte, terwijl er ook enorme plensbuien zijn met overstromingen. Dat heeft desastreuze gevolgen voor de voedselvoorziening. Ook snijdt de oorlog in Oekraïne de belangrijkste aanvoerroute van graan af - Oekraïne is de belangrijkste leverancier voor Kenia. Voedsel

is dus schaars en duur geworden en in veel gezinnen is niets meer te eten in huis. Ook de prijzen op de wereldvoedselmarkt zijn de afgelopen tijd omhooggeschoten. Dat betekent dat de kerk met hetzelfde geld minder voedsel kan kopen en de hulp moeten afbouwen in plaats van uitbreiden, terwijl steeds meer gezinnen in nood komen. Met grote gevolgen.

Hulp

De deelnemers aan het Vastenactie-project - overwegend jeugd en kwetsbare groepen als oudere vrouwen en vrouwen met een beperking - worden getraind in verschillende zaken, zoals omgaan met geld, een eigen zaak starten. Ook zijn er lessen in bijvoorbeeld duurzame landbouw- en veeteeltmethodes. Doel is dat ze zelf aan de slag gaan om geld te verdienen en voldoende en gevarieerd voedsel voor hun familie te verbouwen en voldoende zaai-goed overhouden voor het volgende seizoen. Ook wordt training gegeven om een naaiatelier te starten om onder meer schooluniformen en uitwasbaar maandverband voor de meisjes te maken. Na deze trainingen kunnen deelnemers een kleine lening van de kerk krijgen als micro-krediet, waarmee ze voor zichzelf kunnen beginnen. Over deze lening moeten ze een relatief lage rente betalen. Verder moet de lening ook

worden afgelost. Doordat het geld dus met rente terugkomt, kan dit project ook de komende jaren de jeugd in Oyugis helpen om zelf in het levensonderhoud van hun gezinnen te voorzien. Die lening is geen enorm bedrag. Zo kan iemand die in de landbouw begint bijvoorbeeld lenen voor de aanschaf van schof-fel, schep en gieter (€ 12), zaad en gereedschap (€ 22), kruiwagen (€ 41), ploeg (€ 85). Dus in totaal € 160 stelt iemand in staat om op een stuk land met een eigen of een geleende os het land te ploegen. Hij kan zo zelf voedsel produceren dat deels verkocht wordt en waarmee de lening kan worden afgelost. Zo kan het project zichzelf in de toekomst in stand houden.

www.vastenactie.nl

Een regenachtige pelgrimstocht

Het regende op zaterdag 11 november maar het weerhield een groep van zo'n twintig pelgrims niet te starten in de St.-Martinuskerk van Zaltbommel. De wandelaars maakten de pelgrimstocht langs zes Martinuskerken in de Oost-Bommelerwaard. Na een korte begroetingsplechtigheid door pastor Bertus Bus, ontvingen allen een persoonlijke handoplegging en zegen.

In de Martinuskerken van Rossum, Kerkdriel en Velddriel en in de Maartenskerk van Zaltbommel, kreeg men een prachtig pelgrimsstempel op de pelgrimkaart.

Overal werden de pelgrims hartelijk ontvangen. In de Hervormde kerk in Kerkdriel was er erwtensoep. Heerlijk tijdens deze koude en regenachtige tocht. Mede door het slechte

weer waren er geen pelgrims, gestart in Kerkdriel. Pastor Jos Vriezema was er wel speciaal voor uit Vlijmen gekomen.

De meeste pelgrims hebben de tocht volbracht en kregen als aandenken een Martinuslichtje, in de pastorie van Zaltbommel, waar zij onder het genot van koffie of thee konden uitrusten.

Dank aan alle vrijwilligers, die zich hebben ingezet om de pelgrims te ontvangen en hielpen om deze tocht tot een succes te maken.

Hopelijk schijnt komend jaar het zonnetje zodat net als vorig jaar een honderdtal mensen zullen meedoen aan deze bijzondere pelgrimstocht.

Ton van Balken

Alphacursus Wintereditie

Alpha is dé kans om samen met anderen in gesprek te gaan over het leven en het christelijk geloof. Het is de plek waar iedereen welkom is en waar alle verhalen samenkomen.

Een Alpha-cursus is een goede manier om opnieuw vanaf de basis kennis te maken met het christelijke geloof. Vrij met elkaar spreken in een ontspannen en vriendschappelijke sfeer.

De avond begint met een gezamenlijk maaltijd, waarbij het gesprek gaat over de belevenissen van alledag. Dan volgt een inleiding van een half uur waarin een thema wordt besproken, bijvoorbeeld: 'Wie is Jezus?' 'De Bijbel lezen: waarom en hoe?' 'Hoe leidt God ons?' 'Wie is de heilige Geest?' De inleidingen bieden stof tot nadenken en uitwisseling in kleinere groepjes.

Een Alpha-cursus bestaat uit zo'n tien bijeenkomsten waarbij ook een weekend is inbegrepen. Je gaat in geloof op pad met andere mensen die je vanzelf beter leert kennen.

Maandag 22 januari om 19.00 uur starten we weer met een nieuwe Alpha-cursus in het parochiecentrum in Zaltbommel. Aanmelden kan via:

- info@katholiekbommelerwaard.nl of
- alphacursus.zaltbommel@gmail.com

Welkom bij de activiteiten in onze parochie

10 december 19.00 uur

Wereldlichtjesdag

In de Sint-Martinuskerk te Kerkdriel wordt op zondagavond 10 december Wereldlichtjesdag worden gevierd. Aansluitend is iedereen welkom bij uitvaartcentrum Termonde voor een kopje koffie of thee.

Zaterdag 16 december 19.00 uur

Festival of Lessons & Carols

Een oecumenische kerstsamenzang in de protestantse kerk te Kerkdriel. Het belooft een heel bijzondere viering te worden waarin de bezoekers worden uitgenodigd om mee te zingen. Met medewerking van het Kerkdriels gemengd kerkkoor o.l.v. organiste/ dirigente Jos Lampert, Ds. Jan Willem Drost en pastoor Roland Putman.

Zaterdag 16 december 18.00 uur

Herdertjestocht

Op 16 december 2023 organiseren de gezamenlijke kerken; de Evangelische Gemeente, de protestantse gemeente Zaltbommel, de Ontmoeting en onze Franciscusparochie een Herdertjes-tocht in de binnenstad van Zaltbommel. Deze wandeltocht gaat langs tien taferelen van het Kerstverhaal en start tussen 18.00 en 19.00 uur op de Markt in Zaltbommel.

Een herdertjestocht is een wandeltocht langs de taferelen van het Kerstverhaal met als doel het kerstevangelie op een laagdrempelige manier voor het voetlicht te brengen, toegankelijk voor iedereen.

Zaterdag 16 december 20.00 uur

Volkskerstzang

Op zaterdag 16 december zal er weer een Volkskerstzang worden gehouden in de Sint Martinuskerk aan de Oliestraat 26 te Zaltbommel. Harmonie Generaal Karel van de Heyden o.l.v. Alphons van Steenis, Koorschool Senta o.l.v. Sylvia van der Vinne, organist Endy Bogaearts en voorgangers Jan Claassen en Ds. Trijnie Bouw verlenen hier hun medewerking aan. Het belooft weer een sfeervolle avond te worden.

Zondag 17 december 20.00 uur

Kerst Sing-in met Eljakim

Van harte welkom op de Kerst Sing-In van koor Eljakim op 17 december om 20.00 uur. We houden onze Sing-in als vanouds in de Martinuskerk in de Oliestraat. Speciaal is dit jaar de medewerking met koor Sjier Chadasj uit Beesd. Aangezien Henk-Jan Velvis ook dirigent is van dit koor is samenwerking logisch. Bovendien zijn ook onze saxofonist en slagwerker weer present.

Missionaire Parochie

In het kader van de Missionaire Parochie worden ook in 2024 weer Openhaardavonden en Tuinavonden georganiseerd, steeds op de eerste vrijdag van de maand.

Locaties worden op de website www.katholiekbommelerwaard.nl en tijdens de vieringen bekendgemaakt.

Openhaardavonden

- vrijdag 5 januari
- vrijdag 2 februari
- vrijdag 1 maart
- vrijdag 5 april
- vrijdag 3 mei

Tuinavonden

- vrijdag 7 juni
- vrijdag 5 juli
- vrijdag 2 augustus
- vrijdag 6 september

Iedereen is van harte welkom!

Kerst-Gezinsvieringen

Ook dit jaar op Kerstavond zijn er weer vele gelegenheden om met het hele gezin, kinderen en kleinkinderen Kerstmis te vieren.

Zondagavond 24 december

Gezinsvieringen

- 17.30 uur - Kerkdriel
- 18.00 uur - Zaltbommel
- 19.00 uur - Ammerzoden
- 19.00 uur - Velddriel

Het zou heel leuk zijn als de communicanten en de vormelingen in de eigen kerk Kerstmis kunnen vieren!

Nachtmissen

- 19.30 uur - Alem
- 21.00 uur - Kerkdriel
- 22.00 uur - Zaltbommel

Viert u Kerstmis met ons mee?

De Bisschoppensynode

Misschien heeft u er iets van gehoord, de paus heeft in oktober een synode bijeen geroepen, een vergadering in Rome met als vraag hoe de katholieke kerk zich in de toekomst moet gaan ontwikkelen. Het woord synode betekent samen op weg gaan. En dat wil de paus met iedereen. Al in 2022 heeft de paus wereldwijd mensen gevraagd in geloofsgesprekken mee te willen denken over de Kerk van de toekomst. Ook in ons bisdom hebben zulke gesprekken plaatsgehad en zijn de uitkomsten hiervan naar Rome gestuurd. De sleutelwoorden van de synode zijn **communio** (gemeenschap), **participatio** (deelname) en **missio** (zending). Heel anders dan op eerdere synodes is het voor het eerst dat vrouwen mogen meedoen en meestemmen.

De vraag hoe de katholieke kerk zich in de toekomst moet gaan ontwikkelen is vanwege haar omvang en spreiding over de wereld bijzonder lastig te beantwoorden. Want de situatie van de Kerk is heel verschillend. In westerse landen, bijvoorbeeld in Nederland, krimpt de Kerk. Maar hij groeit in Afrika en Azië. Waar in meer westerse landen belang wordt gehecht aan verbetering van de kerkelijke positie van de vrouwen en erkenning van genderdiversiteit, kan dat op de meer con-

servatieve continenten op minder enthousiasme rekenen. Daar zijn ze juist bang dat de waarden van de katholieke kerk te grabbel worden gegooid en staat de economie, de sociale verhoudingen en het overleven van gezinnen en individuen centraal. Maar alleen al de poging op zich om veel gelovigen te betrekken bij de toekomst van hun kerk, is al leszins te waarderen.

Zoals te verwachten is de slotverklaring niet een baanbrekend document geworden zoals sommige katholieken misschien gehoopt hadden; de toon is voorzichtig. Maar dat was ook niet het doel van de paus. Hem ging het om de methode van consultatie en niet meteen om concrete resultaten. Toch kan deze verklaring een verbindend element vormen binnen die enorme kerk met heel veel verschillende culturen en verwachtingen, waar iedereen zich volgens de paus 'welkom moet voelen'. "De katholieke kerk heeft een meer pastorale benadering nodig, vooral voor mensen die zich buitengesloten voelen." In die richting worden heel geleidelijk stappen gezet. Moeilijke knopen werden nog niet doorgehakt, dat moet op een tweede sessie van deze synode gebeuren, volgend najaar.

Mirjam Duijts-As

Eén tegen eenzaamheid

Meer nog dan voorheen is in coronatijd begrip en aandacht ontstaan voor eenzaamheid. Eenzaamheid is een heel menselijk gevoel, het is van alle tijden, iedereen kan er mee te maken krijgen, maar het is o zo moeilijk om hier over te praten. Het is dan ook fijn dat het taboe rond dit onderwerp wat minder wordt.

Ook in de Bommelerwaard is hier de laatste tijd aandacht aan geschonken. Er zijn een paar bijeenkomsten geweest waar mensen vooral ook leerden om eenzaamheid bij zichzelf en de ander te herkennen. In de Bommelerwaard zijn zowel stichting Kompas en Stichting Welzijn Bommelerwaard actief om heel praktische ontmoetingen tussen mensen te organiseren. Ontmoetingen van heel diverse aard. Denk aan wandelen, gymnastiek, ook op de stoel maar ook heel concreet is de vrijblijvende inloop in het Gelres End in Hedel elke maandag en woensdagmiddag en op de donderdagmorgen, alsook een ontmoetingscafé in de voormalige hal van de L.T.S. in Zaltbommel, pand 9.

Op de website van zowel Stichting Kompas als Stichting Welzijn Bommelerwaard vindt u veel Bommelerwaardse initiatieven. Andere sites zijn: eentegeneenzaamheid.nl kernkrachtigbommel.nl en onsmaasdriel.nl

Het idee van de Engellentafel

De Engelen-tafel is een initiatief van enkele jaren geleden, om met elkaar een gezellige kersttafel te organiseren. Uiteraard kan dit de hele decembermaand. Durf bij jou thuis een aantal gasten uit te nodigen om zo samen kerst te vieren. Doe dit op jouw eigen manier, met een aantal gasten wat aansluit en past bij jouw eigen omgeving. Het hoeft geen groot diner te zijn, maar kan ook een drankje met een hapje zijn. Samen genieten van een avond vol mooie verhalen, lekker eten, nieuwe ontmoetingen en dankbaarheid over en weer om daar onderdeel van te zijn. Lukt het niet zelf iets te organiseren, vraag anderen je hierbij te helpen. Heel veel mensen worden blij als ze heel praktisch iets kunnen doen. Of kijk op de site eetmee.nl

Na de viering koffiedrinken

Maar de eenvoudigste manier is toch wel om goed om ons heen te kijken, en nog meer oog te hebben voor elkaar. Niet iedereen wil direct thuis een ontmoeting aangaan. Misschien zijn daarom de ontmoetingen na de vieringen belangrijk. Doet u het niet voor u zelf, dan doet u het wel voor de ander!

Wilt u een gesprek met één van onze pastores, vraag het de pastoor 06 542 90 774 of geef een berichtje door aan het secretariaat: tel 0418-632504

zaterdag 9 december - 2e Zondag Advent

17.30 Leyenstein Eucharistie RPutman

19.00 Ammerzoden Eucharistie RPutman

zondag 10 december - 2e Zondag Advent

11.00 Velddriel Franciscus 2.0

donderdag 14 december

15.00 De Munt Ouderenv BvBronkh

zaterdag 16 december - 3e Zondag Advent

17.30 Leyenstein Eucharistie BBus

19.00 Kerkdr Prot Lessons & Carols

19.00 Velddriel Eucharistie BBus

20.00 Zaltbommel Volkskerstzang

zondag 17 december - 3e Zondag Advent

9.30 Ammerzoden WoCo JClasens

11.00 Kerkdriel WoCo JVriesema

11.00 Zaltbommel Woco JClasens

zondag 24 december - 4e Zondag Advent

17.30 Kerkdriel Eucharistie RPutman

17.30 Leyenstein Eucharistie BBus

18.00 Zaltbommel Kinderkerst

19.00 Ammerzoden WoCo Gezinsviering

19.00 Velddriel Nachtmis RP+JC

19.30 Alem Nachtmis BBus

21.00 Kerkdriel Nachtmis RPutman

22.00 Zaltbommel Nachtmis BB+JC

maandag 25 december - Kerstmis

9.30 Alem WoCo JVriesema

9.30 Ammerzoden Eucharistie RP+JC

11.00 Kerkdriel WoCo JVriesema

11.00 Velddriel Eucharistie BBus

11.00 Zaltbommel Eucharistie RPutman

dinsdag 26 december - Tweede Kerstdag

9.30 Rossum Eucharistie RPutman

11.00 Velddriel Eucharistie RPutman

13.30 Zaltbommel Kerk open tot 16.30

zaterdag 30 december - Heilige Familie

17.30 Leyenstein Eucharistie RPutman

zondag 31 december - Heilige Familie

11.00 Kerkdriel Eucharistie RPutman

11.00 Velddriel Eucharistie BBus

maandag 1 januari - Moederschap Maria

11.00 Zaltbommel Euch Olieb team

zaterdag 6 januari - Openbaring vd Heer

17.30 Leyenstein Eucharistie RPutman

19.00 Velddriel Eucharistie RPutman

zondag 7 januari - Openbaring vd Heer

9.30 Alem WoCo JVriesema

9.30 De Pollenhof Eucharistie RPutman

11.00 Kerkdriel WoCo RPutman

11.00 Zaltbommel WoCo JVriesema

zaterdag 13 januari - Doop van de Heer

17.30 Leyenstein Eucharistie RPutman

19.00 Ammerzoden Eucharistie RPutman

zondag 14 januari - Doop van de Heer

11.00 Velddriel Franciscus 2.0

zaterdag 20 januari - 2e Zondag dh jaar

17.30 Leyenstein Eucharistie BBus

19.00 Velddriel Eucharistie BBus

zondag 21 januari - 2e Zondag dh jaar

9.30 Ammerzoden Eucharistie BBus

11.00 Kerkdriel WoCo JClasens

11.00 Zaltbommel Oecum. BBus

zaterdag 27 januari - 3e Zondag dh jaar

17.30 Leyenstein Eucharistie RPutman

zondag 28 januari - 3e Zondag dh jaar

9.30 Ammerzoden Eucharistie BBus

11.00 Kerkdriel Eucharistie BBus

11.00 Velddriel Eucharistie RPutman

11.00 Zaltbommel Meditatie werkgroep

zaterdag 3 februari - 4e Zondag dh jaar

17.30 Leyenstein Eucharistie RPutman

19.00 Velddriel Eucharistie RPutman

Vieringen

PAROCHIE H. FRANCISCUS BOMMELERWAARD

zondag 4 februari - 4e Zondag dh jaar

9.30	Alem	Eucharistie	RPutman
9.30	Ammerzoden	WoCo	JClaassen
11.00	Kerkdriel	WoCo	JVriesema
11.00	Zaltbommel	Eucharistie	RPutman

zaterdag 10 februari - Carnaval

17.30	Leyenstein	Eucharistie	RPutman
19.11	Ammerzoden	Eucharistie	RPutman

zondag 11 februari - Carnaval

9.30	Velddriel	Eucharistie	RPutman
11.11	Kerkdriel	Eucharistie	RPutman
11.11	Zaltbommel	Eucharistie	BBus

woensdag 14 februari - Aswoensdag

9.00	Kerkdriel	Eucharistie	BBus
19.00	Velddriel	Eucharistie	BBus
19.00	Zaltbommel	Eucharistie	RPutman

zaterdag 17 februari

17.30	Leyenstein	Eucharistie	BBus
19.00	Velddriel	Eucharistie	BBus

zondag 18 februari - 1e Zo 40-dagentijd

9.30	Ammerzoden	Eucharistie	BBus
11.00	Kerkdriel	WoCo	JClaassen
11.00	Zaltbommel	Eucharistie	BBus

zaterdag 24 februari

17.30	Leyenstein	Eucharistie	BBus
-------	------------	-------------	------

zondag 25 februari - 2e Zo 40-dagentijd

9.30	Ammerzoden	Eucharistie	LFrendel
9.30	Rossum	Eucharistie	BBus
11.00	Kerkdriel	Eucharistie	LFrendel
11.00	Velddriel	Eucharistie	BBus
11.00	Zaltbommel	Meditatie	werkgroep

Wijzigingen voorbehouden

Het meest actuele en complete overzicht van vieringen vindt u op de website:

www.katholiekbommelerwaard.nl

Dopelingen

Alem

27-aug	Jaimy Bimmermann
3-sep	Novee van der Beek

Ammerzoden

17-sep	Lennert van Trigst
19-nov	Olivia de Rooij

Kerkdriel

1-okt	Michalina Flaszka
1-okt	Neliano Verwer
22-okt	Flynn Mulders
29-okt	Jules van Namen
29-okt	Lucien van Namen
5-nov	Mik van Emden
5-nov	Djennah Linnenbank

Velddriel

12-nov	Rosalynn van Zon
--------	------------------

Zaltbommel

22-okt	Noah Driesen
--------	--------------

Ammerzoden

Kerkstraat 2
5324 AG Ammerzoden

(073) 599 1215
ammerzoden@katholiekbommelerwaard.nl

NL51 RABO 0102 6011 78
t.n.v. Parochie H. Franciscus -
H. Willibrorduskerk Ammerzoden

H. Willibrorduskerk

Intenties: achterin de kerk liggen invulformulieren. Deze kunnen in de brievenbus van de pastorie worden gedeponeerd. Telefonisch kunnen intenties worden opgegeven op de pastorie 073-5991215. Of in de pastorie op donderdag of zaterdagmorgen.

Hans van Berkel

Hans van Berkel heeft aangegeven dat hij om gezondheidsredenen gaat stoppen met zijn vrijwilligerswerk voor onze Willibrorduskerk. Wij vinden dat zeer jammer, maar wel begrijpelijk. Omdat we met alles wat met onze kerk te maken heeft, toch verder willen, vragen wij u om na te denken of u op een of andere manier ons verder kunt helpen. Bovendien willen wij u vragen of u in uw omgeving eens wilt kijken of er iemand is die een bijdrage zou kunnen leveren aan de organisatie van ons kerkgebeuren. U kunt dat melden op de pastorie of bij Hans van Berkel of Bart van Helvoort.

Kleding inzamelen

De mensen van SAM-kledingactie zijn weer geweest. Bij mevrouw Irene van Keulen aan de Heiligenweg nummer 7 werden 52 zakken verpakte kleding opgehaald. Daarvoor hartelijke dank!!!

Dit geweldige resultaat verdient natuurlijk navolging. U kunt uw overvloedige kleding altijd bij haar onder de carport kwijt. Wel wordt gevraagd de zakken niet overvol te doen. Sommige zakken waren bij het inladen van de bus namelijk amper te tillen.

Overledenen

† Carla Hooijmans werd geboren op 25 februari 1957 in Ammerzoden. Ze woonde haar gehele leven in de Sint Clarastraat. In haar jeugdjaren woonde ze in het zogenaamde derde rondje. Op 4 oktober 2023 overleed ze, ook weer in Ammerzoden in de leeftijd van 66 jaar. Op maandag 9 oktober 2023 was de uitvaartdienst waarna ze begraven werd op de R.K. Begraafplaats.

† Anneke Burg - van Geffen werd geboren op 9 september 1922 in Ammerzoden. Ze trouwde met kapper Jan Burg. Jan overleed op 8 augustus 1984. Anneke werd door de kinderen en kleinkinderen op het bidprentje getypeerd als hartelijk, humoristisch, ruimdenkend, altijd positief en lekker direct. Ze stond midden in het leven. Ze deed de aftrap van het Pruikemaakerstoernooi, handwerken, kaarten en de garderobe bemannen tijdens de carnaval. 'Ons rest intense dankbaarheid voor onze bijzondere Oma.'

† Cis Rademakers - Verlouw werd geboren op 15 mei 1933 in Ammerzoden. Op 15 november 2023 overleed ze in Wordragen. Cis had een fijne jeugd bij haar ouders Chel en Dientje Verlouw-van Grevenbroek en de andere kinderen Thera, Marie, Tonnie en Frans. Toen de evacuatie kwam, was dat niet fijn. 'Ik hoop dat jullie dat nooit hoeven mee te maken', zei ze vaak. Op 9 november 1961 trouwde ze met Ad Rademakers en gingen wonen in Wordragen 'de voorstad van Ammerzoden'. Cis was tot haar einde toe positief ingesteld. Ze zei: 'Als je oud wordt, moet je kijken naar wat je wel kunt en niet achterom kijken, maar vooruit'. De kinderen zijn dankbaar dat Cis in haar geliefde huis in Wordragen heeft mogen overlijden.

Orgel op het priesterkoor

Op maandag 23 oktober begonnen een tweetal orgelbouwers van het bedrijf Hooghwerff/Consultare uit Almkerk met de controle en de renovatie van het orgel op het priesterkoor van onze Willibrorduskerk. De organisten klaagden tevoren steen en been over het feit dat er na het indrukken van een aantal toetsen geen bijbehorend geluid uit het orgel kwamen!

Daarom werd alles uit elkaar gehaald en gecontroleerd. Dat werk duurde maar liefst vier dagen. Want na die controle moest alles natuurlijk weer opgebouwd worden. Een van de orgelbouwers is een begenadigd orgelspeler. Hij kom het dan ook niet laten om na alle werkzaamheden achter het orgel te gaan zitten en daar een paar prachtige melodieën de kerk in te sturen. Op enkele superkleine bijzonderheden was hij zeer tevreden. Toen onze eigen organist, Gemmy Fraaie, in een van de dagen daarna, ook het orgel bespeelde, was ook die zeer enthousiast over wat ze hoorde.

100 jaar geleden: De Kasteelgracht in 1923

Sinds de aankoop van het kasteel en alles wat daar bij hoorde in 1872, was er niets meer gedaan aan de buitengracht. De binnengracht was helemaal gedempt. Door de lage waterstand van die buitengracht lagen stukken droog en daardoor was er geen afsluiting meer van het kloosterslot.

In 1922 was er door de waterwerk-tuigkundige Antoon van den Oever een onderzoek ingesteld. Hij stelde dat maar liefst 4150 kubieke meter grond moest worden uitgebaggerd.

Dat kostte fl 1,00 per kubieke meter. De bisschop van Den Bosch stelde dat slechts de helft van deze onkosten vergoed mochten worden. Het kerkbestuur van Ammerzoden (lees: de pastoor) stond daarmee voor een groot probleem. Dit probleem werd nog groter toen in 1923 het werk werd uitgevoerd. De baggergrond werd op de landerijen die langs de gracht lagen, gedeponeerd. De pachtboeren werden daarvoor schadeloos gesteld. Direct daarna werd de baggergrond vervoerd naar een put. Die put was een vroegere vijver van het kasteel. In totaal werd daar 1200 kubieke meter grond in gedempt. Later zou er dan een mooi stuk bouwland te voorschijn komen. Waar de gracht in verbinding stond met de Mèrsloot werden schutplanken geplaatst. In totaal kostte het werk fl 5406,87.

Om in het vervolg zulke grote onkosten te vermijden, kregen de zusters Clarissen van de pastoor de opdracht om voortaan elk jaar de gracht schoon te laten maken. En dat kon volgens hem (het kerkbestuur) voor klein bedrag gedaan worden.

Plattegrond van het kasteel Ammersoijen en de omgeving daarvan. De buitengracht moest worden uitgebaggerd. De landerijen in de buurt van die gracht waren de Rosmalensbogerd, de Huibert, het Klaverveld en de Hoveniershof of Buitenklooster.

Kerkdriel

Hertog Arnoldstraat 57B

5331 XG Kerkdriel

(0418) 63 12 15

kerkdriel@katholiekbommelerwaard.nl

NL70 RABO 0125 1045 45

t.n.v. Parochie H. Franciscus -

H. Martinuskerk Kerkdriel

H. Martinuskerk

Secretariaat: idem

Intenties: idem

Spreekuur voor intenties of vragen
over het kerkhof op woensdag-
ochtend van 9.30 tot 11.30 uur

Overledenen

Sinds 26 augustus 2023

† Wim Buunen (88)

† Catharina Peffer-Hooijmans (58)

† Helena van Meerten-van Eeuwijk (89)

Spreekuur

Op woensdag 27 december 2023 is er in het parochiecentrum geen spreekuur om misintenties op te geven. U bent weer welkom op woensdagochtend 3 januari 2024 van 9.30 tot 11.30 uur. Een Zalig Kerstfeest en een heel goed Nieuwjaar toegewenst!

Mariakapel

Ook tijdens de wintermaanden zorgt een enthousiaste groep vrijwilligers ervoor dat de Mariakapel in de kerktoren van de St. Martinuskerk in Kerkdriel open is tussen 10.00-16.00 uur. Graag wil de contactgroep alle betrokken vrijwilligers danken voor hun inzet.

Lunchbijeenvakomsten

Als opening om met elkaar in gesprek te kunnen komen, waarbij alles bespreekbaar is, worden er laagdrempelige lunchbijeenvakomsten in Kerkdriel georganiseerd.

Door samen aan tafel te gaan, kunnen mensen verrassende ontmoetingen hebben met elkaar. Eten verbindt! Eenieder wordt daarom van harte uitgenodigd, het liefst regelmatig, om met elkaar te lunchen. De lunchbijeenvakomsten hebben een gezellig en laagdrempelig karakter en de tafelsetting biedt voldoende ruimte voor een goed gesprek.

Aanmelding

Aanmelden kan per e-mail of met een briefje in de brievenbus van het parochiecentrum aan de Hertog Arnoldstraat 57B in Kerkdriel. Er wordt een kleine bijdrage van € 4 per persoon gevraagd. Na uw aanmelding ontvangt u meer informatie.

kerkdriel@katholiekbommelerwaard.nl

Activiteiten

Als sinds een tijdje zijn de Contactgroep Kerkdriel en werkgroep 'Verontruste parochianen' binnen onze geloofsgemeenschap bezig meer mensen, vooral ook jongeren, bij de activiteiten van onze kerk te betrekken.

Om dit te bewerkstelligen hebben in 2023 verschillende activiteiten plaatsgevonden. Zo deed onze parochiekerk op 9 en 10 september 2023 mee aan de Open Monumentendagen. Tijdens deze dagen werden er allerlei culturele en muzikale activiteiten georganiseerd.

De viering op Allerzielen was een zeer bijzondere en drukbezochte viering. Alle families die dit jaar een overleden familielid moesten betreuren, waren uitgenodigd. Met het noemen van de namen en met het aansteken van een kaarsje waren zij weer onder ons. Dit gold ook voor de overleden familieleden van onze Oekraïense Kerkdrielse inwoners.

Naast het Kerkdrielse kerkkoor was er een mooi Oekraïens vrouwenkoor aanwezig dat enkele liederen ten gehore bracht. Een vioolsolo met muziek uit Schindlers List door de jonge violiste Feline de Wit maakte het tot een bijzondere avond.

De contactgroep en werkgroep willen deze lijn doortrekken. Zij zijn

van plan om met Kerst en Oud en Nieuw muzikaal iets extra's aan de vieringen toe te voegen.

Ook zijn er op dit moment gesprekken gaande met enkele koren (waaronder het Byzantijns koor) om in het nieuwe jaar tijdens eucharistievieringen te komen zingen.

Daarnaast willen de contactgroep en werkgroep in dialoog met het parochiebestuur, werkgroepen, parochianen en betrokkenen in gesprek gaan met elkaar: naar elkaar luisteren en samen optrekken.

Allereerst om in gezamenlijkheid te zoeken naar wijsheid, ten tweede om samen als kerk onderweg te zijn en open en constructief met elkaar te praten over belangrijke thema's binnen onze kerk op kortere en op langere termijn.

Allerzielenviering 2 november

Mensen hebben mensen nodig

Diaconie is één van de kernopdrachten van de kerk. Diaconie heeft alles te maken met het omzien naar en dienen van de medemens en de schepping, met als thema's: gerechtigheid, vrede en heelheid van de schepping.

Daarbij spelen kwetsbare mensen een belangrijke rol. Mensen die het even niet redden, door financiële problemen of door eenzaamheid. De diaconie is er vanuit de kerk op gericht om hen te helpen. Wij bieden eenieder die het even niet lukt een steuntje in de rug. Dit doen we door nabij te zijn en een luisterend oor te bieden. We kunnen helpen een bescheiden bijdrage aan te vragen om het leven weer even drage-lijk te maken.

Behalve deze individuele hulp, ondersteunen we projecten die te maken hebben met armoede en onrecht. In het buitenland steunen we het zendings- en diaconale werk van onder anderen onze eigen missionarissen.

Met de gemeente Maasdriel en andere uitvoeringsinstanties denken wij mee, met name bij het armoedebeleid en de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO).

Diaconie

Kunnen wij voor u iets betekenen? Of wilt u ons steunen? Neem dan contact met ons op via kerkdriel@katholiekbommelerwaard.nl of via Pastoor Putman.

Missie Ontwikkeling en Vrede MIVA-actie

In de actiebus die daarvoor achter in de kerk stond is € 25,70 gedeponeerd. Hartelijk dank voor uw bijdrage.

MISSIO-actie

De MISSIO-actie heeft € 41,= opgebracht. Ook voor deze bijdrage hartelijk dank.

Adventsactie 2023

Alle kinderen mogen kind zijn

Zie elders in dit blad, Tijdens de Adventsactie staat er een collectebus achter in de kerk. Maar u kunt ook een bijdrage overmaken naar rekeningnummer NL21 ING 0000 0058 50 t.n.v. Vastenactie. Uw bijdrage is van harte welkom.

Sam's kledingsactie

De opbrengst van deze kledinginzamelingsactie in oktober 2023 was 550 kilo. Wij willen iedereen bedanken die deze actie tot een succes heeft gemaakt.

Mariakalender 2024

De Mariakalender 2024 is nog steeds te bestellen. Deze kalender is sinds afgelopen jaar groter van formaat en heeft een groter lettertype. Voor meer informatie of wanneer u de kalender wilt bestellen, kunt u contact opnemen met Maria de Groot, tel.: 0418-631678 of 06-52192375.

Plaquette

De plaquette die de geallieerde gevallen uit de Tweede Wereldoorlog herdenkt, is kortstondig verwijderd geweest van de zijkant van de St. Martinuskerk aan de Kerkstraat in Kerkdriel en inmiddels weer op de oude, vertrouwde plaats terug.

De reden hiervoor was dat, na jarenlang onderzoek, een 27ste gesneuvelde geïdentificeerd is. Inmiddels is de naam van de toen 19-jarige Engelse marinier Geoffrey Albert Johnson toegevoegd. Geoffrey raakte levensgevaarlijk gewond op 23 april 1945 in Kerkdriel tijdens een operatie van het 30e Battalion Royal Marines. Sinds dat moment was hij vermist, samen met een andere marinier uit zijn bataljon.

Geoffrey bleef echter deel uitmaken van het leven van zijn familie. Op de schoorsteenmantel bij zijn moeder heeft altijd zijn foto gestaan. De familie heeft decennia gezocht naar hun zoon, broer en oom.

Jarenlang onderzoek door drie, Kerkdrielse onderzoekers Ronny van Hoften, Heidi van Houten en Jori Wiegman leidde ertoe dat de familie Johnson een procedure in gang kon zetten, zodat hij niet langer als 'vermist, vermoedelijk gesneuveld', te boek stond.

Het graf op de Algemene Begraafplaats in Geldermalsen heeft na 78 jaar een naam en een gezicht gekregen. Geoffrey is daar op 23 april 1945 door de Duitsers begraven, nadat hij naar deze plaats was overgebracht en overleden aan zijn verwondingen.

Op 31 oktober 2023 vond, onder zeer grote belangstelling, de officiële, hernieuwde inwijding (rededication) van het oorlogsgraf op de Algemene Begraafplaats in Geldermalsen plaats.

Op woensdag 1 november 2023 hebben familieleden van deze marinier uit het Verenigd Koninkrijk en Antigua, de plaquette in Kerkdriel bezocht. Ook daar heeft de naam van deze marinier een plek gekregen, opdat wij hem en de anderen die het ultieme offer hebben gebracht voor onze vrijheid, nimmer vergeten.

Zaltbommel

Oliestraat 26, 5301 BB Zaltbommel
(0418) 51 22 15

zaltbommel@katholiekbommelerwaard.nl

NL07 INGB 0004 4572 38

t.n.v. parochie H. Franciscus - H.
Martinuskerk Zaltbommel

H. Martinuskerk

Secretariaat & intenties:

Tiny van Steenberg
Johan de Wittstraat 68
5301 GR Zaltbommel
(0418) 51 42 62

Overleden

1 november 2022 - 1 november 2023

- † 11 jan Wim Weustink (80)
- † 12 jan Wil Hamers - Scheel (91)
- † 16 mrt Jozef van Rijen (89)
- † 29 mrt Ton Houët (84)
- † 16 mei Marinus van Dijk (75)
- † 18 mei Johan van Gasteren (88)
- † 24 aug Sjaan van der Linden-
van Wordragen (90)
- † 15 okt Leo Koek (77)
- † 24 okt Annie Mooring (74)

Mijn herinnering

En lege plek een groot gemis, een fijne herinnering, is alles wat er nog is.

Waar ben je nu vraag ik me af, ik voel nog de liefde die jij me gaf.

Jou te kennen vond ik fijn, je los te laten dat doet pijn.

Ik zal je misen in dit leven, en zal altijd om je blijven geven.

Kerstviering Het Anker

Op zaterdagmorgen 16 december is er een kerstviering voor senioren in Het Anker, van 10.00 tot 14.30 uur. U krijgt ook een lunch aangeboden. U kunt nog opgeven. Na afloop staat er een bus voor de onkosten.

Seniorenvieringen

De seniorenviering in de Wielewaal is op 23 januari 2023, 27 februari, 26 maart om 14.30 uur in de Bommel-in. Voor de viering drinken we gezellig een kopje koffie of thee met elkaar. De senioren van buiten de Wielewaal zijn daarbij hartelijk welkom.

Weeksluiting

Iedere vrijdagavond is er in de Wielewaal een weeksluiting door de gezamenlijke kerken, om 19.00 uur. Ook hierbij zijn de mensen uit het Schootveld en de Nije Hof van harte uitgenodigd. Na deze viering is er ook altijd koffie en een praatje.

Op Adem komen

Elke vierde zondag van de maand is er om 11.00 uur een meditatieviering.

Koffie-uurtje

Het maandelijkse koffie-uurtje op de eerste dinsdagmorgen van de maand is helaas gestopt door gebrek aan belangstelling. Martien, Lian en Karin bedankt voor de jaren dat jullie dit verzorgd hebben.

Bedankje en oproep

Langs deze weg willen we al die parochianen die jaren lang gezorgd hebben dat het parochieblad op uw mat of in de brievenbus lag heel hartelijk bedanken voor de tijd die u daaraan besteed hebt. Tevens willen wij een oproep doen voor nieuwe bezorgers, het zijn 5 parochiebladen per jaar, we proberen u een wijk te geven in uw buurt. Het zou fijn zijn als dat lukt via deze oproep, u kunt hiervoor bellen of mailen naar Tiny 06-30983236 of tiny-vansteenbergen@gmail.com

Winterkerk

Vanaf 2 november tot zondag 23 maart zullen de zondagsvieringen gehouden worden in de grote zaal van het parochiecentrum. Kerstvieringen, uitvaarten, concerten zijn gewoon in de kerk.

Kerk openstelling

Op tweede kerstdag zal onze kerk geopend zijn van 13.30 uur tot 16.30 uur, om de Kerststal en kerk te bekijken in kerstsfeer.

Gezinsviering

Op kerstavond 24 december is er op 18.00 uur een speciale kinderkerstviering door Het Anker en de Sint Martinuskerk. De kinderen kunnen dan het kerstverhaal meespelen, verkleedkleden zijn aanwezig. Kom dus op tijd!!!!

Herdertjestocht

Op zaterdag 16 december 2023 organiseren de gezamenlijke kerken een Herdertjestocht in de binnenstad van Zaltbommel. Deze wandeltocht brengt je langs verschillende taferelen die samen het kerstverhaal uitbeelden.

Start is op de Markt tussen 18.00 en 19.00 uur en iedereen is welkom!

Volkskerstzang

Op zaterdagavond 16 december is de Volkskerstzang om 20.00 uur in de Sint Martinuskerk met Harmonie de Karel en Koorschool Senta. Het kerstverhaal zal worden verteld door kinderen van de school. De entree is gratis, er is een deurcollecte.

Kerst-sing-in Eljakim

Op zondagavond 17 december om 20.00 uur is de Kerst-sing-in door Eljakim. De entree is gratis en voor dekking van de kosten is er een deurcollecte.

Carnaval 2024

Carnavalsviering in de Martinuskerk op 11 februari 2024 om 11.11 uur.

Al jaren organiseren de Wallepikkers Carnaval in Zaltbommel, tijdelijk omgedoopt tot 'Mispelgat'. De dagelijkse zorgen even aan de kant, geen rangen en standen, aandacht voor elkaar en samen gezellig feestvieren! Met Carnaval wordt een moment van bezinning ingebouwd door op zondagochtend naar de kerk te gaan.

Al 20 jaar hebben verschillende pastores steeds met vrijwilligers uit de parochie en enkele leden van de Wallepikkers een prachtige viering voorbereid, die op Carnavalszondag een nagenoeg volle en kleurige kerk oplevert. Niet in de laatste plaats vanwege de muzikale omlijsting door de Mispelkrakers. Die zijn na 20 jaar helaas in 2018 weliswaar gestopt, maar een groot aantal muzikanten vond het jaarlijkse optreden in de kerk dermate bijzonder, dat zij zich ook het komende jaar nog graag hiervoor willen inzetten.

De Carnavalsviering is een combinatie van evangelie, bezinning, blaas-muziek en zang. Uit de tekst van het evangelie en het carnavalsmotto wordt telkens weer een dieper liggende boodschap afgeleid, waarmee men niet alleen tijdens het carnaval, maar ook voor die andere 361 dagen van het jaar wat kan doen.

Op zondag 11 februari a.s. staat de viering in het teken van het carnavalsmotto van dit jaar: "Mispelgat ik bloei wir op!" Het wordt ongetwijfeld weer een bijzonder feestelijke viering, waarin Pastor Bus ons weer op zijn geheel eigen wijze voor zal gaan. Op deze zondagochtend in de Sint Martinuskerk wordt niet alleen over de woorden uit het evangelie uitleg gegeven, maar zullen ook meerdere linken met het motto worden gelegd. Aan het einde van de viering krijgen de kerkgangers een tastbaar aandenken uitgereikt, dat zij meteen om kunnen hangen. Tijdens carnaval zijn de echte feestvierders natuurlijk sowieso anders uitgedost, maar dat aandenken draagt men tot en met dinsdagavond maar al te graag mee.

Een element dat in de loop van de jaren ook een traditie is geworden is het feit dat de Prins of Prinses Florianne I na afloop van de viering aan iemand een onderscheiding uitreikt in de vorm van een medaille. Een vrijwilliger van de kerk wordt hier-

mee in het zonnetje gezet. In 2022 was het Steef Jansen die deze eer te beurt viel. Mocht u tot op heden nog niet zo'n carnavalsviering bezocht hebben: u wordt bij deze van harte uitgenodigd!

Let op! De aanvangstijd van de carnavalsviering is aangepast! De viering begint om 11.11 uur!

*Namens de kerkcommissie
van C.V. De Wallepikkers
Harrie Kessel*

Kleine litanie van Franciscus

Jij, wonderlijke man,
bid voor ons, als dat kan:

dat wij de armen mogen eren
en met geen machten samenzweren,

dat wij de wolf in ons herkennen
en hem met mededogen temmen,

dat wij in vrede zullen groeten
al wie wij onderweg ontmoeten,

dat wij het vuur niet laten doven
en in de nacht de zon nog loven,

dat wij zelfs stervend zullen zingen
van alle goeds dat wij ontvingen.

Jij, wonderlijke man,
bid voor ons, als dat kan.

Hein Stufkens

Archief

Het is altijd leuk om eens in het verleden van ons parochiegebeuren te duiken. Zo kwam ik een verslag tegen van het wel en wee van ons mannenkoor St. Cecilia opgetekend in 1982 door Dhr. H. Teelen. De oprichtingsdatum van het kerkkoor is niet exact te achterhalen. Jos van Heel vertelt hierover het volgende:

Pastoor Kusters pakt de zaken energiek aan. Op 24 november 1873 organiseert hij het koor dat voorheen in los verband bestaan had. Mogelijk is 24 november 1878 de officiële oprichtingsdatum. Sinds 1866 was de heer Jos Güppertz organist, wat hij zou blijven tot 1946. Hij was dus 80 jaar organist. 22 november is de naamdag van St. Cecilia, de patrones van alle kerkzangers en -zangeressen. In de buurt van of op 22 november zelf werd altijd de jaarvergadering gehouden met een gezellig samenzijn na afloop.

Elk koorjaar loopt dus van november tot november van het volgende jaar. Het eerste bekende jaarverslag is van het jaar 1905/1906. In dit verslag is te lezen dat het koor naast een voorzitter, directeur en organist acht leden telde. Uit het "Gregorius Magnus" werden diverse Tantum ergo's ingestudeerd en tevens de 2-stemmige mis van L. Perosi.

Martien Van Iersel

Velddiel

Voorstraat 102, 5334 JW Velddiel
(0418) 63 13 15
velddiel@katholiekbommelerwaard.nl

NL25 RABO 0153 4015 16
t.n.v. parochie H. Franciscus - H.
Martinuskerk Velddiel

H. Martinuskerk

Secretariaat: als hiernaast

Intenties:
Mw. J. van den Dungen
(0418) 63 20 61

Bijzondere vieringen

- Zo 24 dec 19.00 uur Kerstavond Familieviering met pr. Putman, Martinuskids en Fanfare La Harpe
- Ma 25 dec 11.00 uur Plechtige Hoogmis van Kerstmis pr. B. Bus en gemengd koor
- Di 26 dec 11.00 uur 2e Kerstdag Eucharistieviering pr. R. Putman
(NB de ochtendmis om 9.00 uur vervalt)
- Zo 31 dec 11.00 uur Oudjaar Eucharistieviering pr. B. Bus en gemengd koor. Aansluitend op pastorie oliebolletten en toosten op het Nieuwe Jaar
- Zo 14 jan 11.00 uur Familieviering FC2.0 pr. R. Putman en Martinuskids
- Zo 28 jan 11.00 uur Eucharistie viering pr. R. Putman en Gemengd koor. Tieners sluiten zich aan bij deze viering na ochtendprogramma in pastorie
- Zo 11 feb 9.30 uur Carnavalsviering pr. R. Putman en Martinuskids m.m.v. Schumers Jeugdprins met gevolg en Veldroad (LET OP TIJD)
- Zo 10 mrt 11.00 uur Familieviering FC2.0 pr. R. Putman en Martinuskids

Oudjaar 31 december

Op zondag 31 december is om 11.00 uur Oudjaarsviering met pr. B. Bus en gemengd koor. Tijdens deze viering worden de namen genoemd van degene die gedoopt zijn, 1e H. communie hebben gedaan, H. Vormsel hebben gehad en die overleden zijn in Velddiel. Daarna gaan we aansluitend naar pastorie om oliebolletten te eten en te toosten op het Nieuwe jaar.

Iedereen is van harte welkom!!!

Overleden

Marie van Kessel-de Groot 91 jaar. Geboren 26 augustus 1932 en 22 september j.l. overleden. Na de avondwake en uitvaartviering in onze St. Martinus kerk hebben we haar begraven bij haar man op kerkhof naast de kerk.

Tonia van Kessel-van den Bighelaar 99 jaar. Geboren 21 september 1924 en 26 september j.l. overleden. Na de avondwake en uitvaart viering in onze St. Martinuskerk hebben we haar begraven bij haar man op kerkhof naast de kerk.

Johanna van Lith-van Gent 90 jaar. Geboren 31 december 1933 en 15 november j.l. overleden. Na de uitvaartviering in onze St. Martinuskerk is zij bij haar man begraven op de begraafplaats in Empel. Johanna van Gent toentertijd was de eerste huishoudster op de nieuwe pastorie die in 1953 net als de kerk in gebruik werd genomen. Zij diende toen bij deken Wehmeijer en heeft dat een kleine 5 jaar gedaan totdat ze ging trouwen met dhr. B. van Lith. Enkele jaren geleden is zij nog eens na een viering in de Velddrielse kerk naar de pastorie geweest en heeft ze de hele pastorie nogmaals door gelopen

en de mooie tijd die ze toen heeft gehad herbeleefd en enkele anekdotes verteld. Johanna was trots op de Velddrielse tijd en de mensen die ze hier ontmoette. Hardwerkende mensen met een diep geloof. Johanna, bedankt voor al je inzet en moeite namens de Velddrielse parochiegemeenschap!

Mogen zij rusten in vrede.

Heel veel sterkte voor alle familie en nabestaanden van de overledenen.

M.O.V. werkgroep

MISSIO actie

Eind oktober werd in onze kerk gecollecteerd voor MISSIO die geld ophaalde voor de Christenen in Libanon. Het totaal bedrag is € 75,= waarvoor onze hartelijke dank namens de mensen uit Libanon.

Adventsactie

Tijdens de advent wordt er aandacht gevraagd voor DR Congo. Deze actie loopt tot Kerst. Meer informatie in dit parochieblad elders of op de website www.vastenactie.nl

*M.O.V. Werkgroep Velddriel
Annie van Kuijk
en Gertrude Hooijmans*

70 jaar Martinuskerk

Op zondag 22 oktober 2023 werd in de fraaie dorpskerk van Velddriel gevierd dat de Sint Martinuskerk 70 jaar geleden in gebruik is genomen. Het was een prachtige viering met Pastoor Roland Putman, pater Bertus Bus en diaken Wim van Herwijnen.

Voorafgaand aan de viering vulde Fanfare La Harpe de Sint Martinuskerk met feestelijke klanken. Tijdens de viering zongen afwisselend twee koren: het gemengd koor onder leiding van Bart van de Wiel en met Diana van Mil als organist/pianist en het kinderkoor Martinus Kids onder leiding van Hetti van Kessel met Ans van Kessel op de gitaar. De bloemengroep had de kerk voor het jubileumfeest prachtig opgefleurd! Aan het einde van de viering bracht Ton van Balken de felicitaties namens het parochiebestuur over en daarna sprak loco-burgemeester Peter de Vries namens gemeente Maasdriel zijn waardering uit voor kerk en kerkgemeenschap. Na afloop was er een feestelijke receptie in De Boxhof.

Na de receptie was er aansluitend om 14.30 uur een dankjewel voor de vrijwilligers met een hapje en drankje. Deze middag werd muzikaal omlijst door Helmi van Goesten en Frie Aarts. De stemming zat er gelijk goed in met het lied “de Engelbewaarder”.

Tevens zijn er enkele vrijwilligers in het zonnetje gezet met daarbij de Martinusplaquette en een bloemetje als dank voor zoveel jaren vrijwillige inzet voor onze parochie en St. Martinuskerk Velddriel.

Alem

St. Odradastraat 7, 5335 LK Alem
(06) 57 34 71 29
alem@katholiekbommelerwaard.nl

NL19 RABO 0131 7018 51
t.n.v. Parochie H. Franciscus -
H. Hubertuskerk Alem

H. Hubertuskerk

Secretariaat: Mw. S. van Mook
Meerenstraat 9, Alem
(06) 23 50 27 79

Intenties: Mw. G. van Boxtel-Hooijmans, 't Buske 25, Alem
(0418) 66 20 63

Anneke 'van de pastorie' 100 jaar

Anneke van Kessel-van Osch vierde op dinsdag 24 oktober haar 100e verjaardag. Anneke groeide op in de Hoorzik in Kerkdriel. In het begin van de Tweede Wereldoorlog ging ze werken in de knoopfabriek in Kerkdriel. In 1953 ging ze, na haar huwelijk met Marinus van Kessel, in Alem wonen. Ze kwamen terecht in de pastorie waar ze 13 jaar lang met veel plezier woonden. Anneke en Marinus kregen vijf kinderen; vier jongens en een meisje.

In 1966 moesten ze verhuizen naar een nieuwbouwwoning in de Leimuidenstraat in Alem, daar moest Anneke erg aan wennen. Naast het huishouden heeft Anneke jarenlang gezorgd voor haar oudste zoon Roel. In 2013 vierden Anneke en Marinus hun 60-jarig huwelijksfeest. Noodgedwongen verhuisde het paar in 2014 naar de Leyenstein in Kerkdriel. Het leven heeft Anneke niet gespaard, ze verloor haar man, haar zoon Roel, dochter Christien en een kleinkind. Toch staat Anneke positief in het leven, misschien is dat wel haar geheim voor een lang leven.

Allerzielenviering

Jaarlijks worden onze dierbare overledenen herdacht en zo ook op zondag 29 oktober. In de viering, voorgegaan door Franciscaan Hans van Bommel, waren vele familieleden van overledenen aanwezig.

In deze dienst werden de in het afgelopen jaar overleden dorpsgenoten herdacht door het aansteken van een kaarsje door een familielid. Ook werden de misintenties afgelezen voor overleden vaders, moeders, echtgenoten, echtgenotes, kinderen en verdere familieleden. Franciscaan Hans van Bommel refereerde in zijn overweging aan het

feit dat de overledenen weliswaar van ons zijn heengegaan, maar dat ze in ons hart nog steeds bij ons zijn. Na de dienst zegende hij de graven op de begraafplaats, achter de H. Hubertuskerk en had bij elk graf een speciaal woordje over de overledenen, wat door de familie zeer gewaardeerd werd.

Gelukkig scheen de zon volop maar het was heel erg winderig zodat het meegebrachte kaarsje steeds weer uitwaaide. Het is elk jaar weer een mooi moment van herdenken.

Overleden

† Ad van Lamoen

Ad, geboren op 27 juni 1946, is overleden op 6 november 2023 te 's-Hertogenbosch in de leeftijd van 77 jaar. De uitvaart heeft plaatsgevonden op 11 november in de H. Hubertuskerk in Alem, waarna Ad is gecremeerd in het crematorium te Nieuwkuijk. Ad was vorig jaar nog 50 jaar lid van het koor uit Rossum en het gemengd koor Alem - Rossum. We danken Ad voor zijn inzet voor ons koor en wensen zijn familie heel veel sterkte.

KBO Herdenkingsdienst

Woensdag 8 november was weer de jaarlijkse herdenkingsviering van de overleden leden van de KBO Maas-driel. Alle nabestaanden kregen een persoonlijke uitnodiging. De dienst was goed bezocht en de bezoekers vonden troost in het samenzijn.

Na de viering was iedereen uitgenodigd voor een gezellig samenzijn in het Dorpshuis 'De Drie Linden' met een kopje koffie of thee en een worstenbroodje.

Welkom bij de Nachtmis

Op Kerstavond, 24 december om 19.30 uur is er een Nachtmis in onze H. Hubertuskerk. Celebrant is pater Bertus Bus, er wordt gezongen door het gemengd koor van Alem-Rossum en ook Fanfare Alem verleent z'n medewerking. Kom allemaal de Nachtmis meevieren, want zeg nou zelf, zonder H.Mis is Kerst mis.

Kinderen Odradaschool over het Kerstfeest

Kinderen van groep 5 en 6 van de Odrada-school kijken uit naar het kerstfeest.

“Op school is het heel gezellig, als we kerst vieren is iedereen erbij. Er is een kerstboom en er zijn lekkere hapjes. Buiten is het donker. Elke klas geeft een optreden. Sommigen kinderen geven nog apart een optreden. De ouders van de kinderen mogen ook iets lekkers maken. We denken met kerst ook aan Jezus, dat doen we in de kerk. Waarom vieren we eigenlijk kerst en denken we aan Jezus? In de kerk worden verhalen voorgelezen, ook is de kerk mooi versierd. Eigenlijk is het dus een gezellig feest en denken we aan Jezus.” - Ties

“Op school vieren we kerst en ik verheug me er altijd heel erg op. Eerst zingen we een liedje in de kerk en daarna gaan we terug naar school. Daar zijn lekkere hapjes en het is gewoon heel gezellig. Er staat ook altijd een kerstboom met vrolijke lichtjes. In de klas hebben we een kerstboom staan en dat geeft mij een fijn gevoel. Ook horen we in de kerk het verhaal van Jezus. Dat vind ik ook leuk, want dan is het zo ontzettend mooi in de kerk. Mijn klas en ik genieten ook heel erg van kerst op school en thuis. Dus waar kerst uiteindelijk op neer komt: ‘Blijf delen’.” - Daan

“Met kerst op school hebben wij een kerstdiner, met lekkere hapjes en drankjes. Eerst gaan we naar de kerk, daar komen de groepen naar voren en lezen een stukje voor. Er worden ook leuke liedjes gezongen en je ziet platen van Jezus, Maria en Jozef.” - Bink

Kerst is gezellig. Je zet dan een kerstboom en doet lampjes aan. Het is heel gezellig als je bij elkaar bent. Wij nemen een kaarsje mee naar school. Met de hele school gaan we naar de kerk. Bij de kerk lezen we een verhaaltje en zien we plaatjes en zingen liedjes.” - Liv

“Ik vind het leuk dat het dan gezellig is. Dan zijn alle lichtjes aan. De kerstboom staat en je krijgt cadeautjes. Je hebt lekkere dikke kleren aan. Je hebt dan veel sneeuw. De leuke kerstliedjes staan aan. Gezellig samen eten. Het is dan ook de verjaardag van Jezus en je kan naar de kerk. Daar is het ook gezellig. Ik ga altijd met de hele school. Kerst vind ik altijd zo leuk.” - Lotte

hedel@katholiekbommelerwaard.nl

Secretariaat: idem

NL46 INGB 01 0193 41

t.n.v. Parochie H. Franciscus -
H. Willibrorduskerk Hedel

Intenties:

telefonisch opgeven bij:
Bets de Goeij, (073) 599 3595

Al die goede wensen...

Bijna Nieuwjaar. Vanaf 1 januari 0.00 uur zeggen we tegen elkaar:

- Zalig en gelukkig Nieuwjaar
- Alle goeds voor het nieuwe jaar
- De beste wensen
- Veel heil en zegen
- Een goed begin

Goede wensen richten we tot elkaar bij allerlei gelegenheden. Soms horen die er een beetje bij en worden tot een soort verplichting. Als je op een verjaardag of een bruiloft komt, moet je wel; je kunt er niet onder uit. Maar ook dan kunnen je wensen van harte gemeend zijn. Uit het hart immers komt alle goeds, dat wat we mensen, die ons na aan het hart liggen, gunnen: 'Het ga je goed', 'Sterkte' of 'Beterschap'.

Je kunt mensen heel veel goeds toewensen, maar of dat werkelijkheid gaat worden, daarover hebben we niets te zeggen. Onze invloed daarop is niet zo groot; wat allemaal gaat gebeuren, ligt niet in onze handen. Er zijn zoveel factoren van buiten die de loop van de geschiedenis en het leven van een mens bepalen. En we kunnen zelfs daarover geen uitspraken doen.

Daarom is het goed, denk ik, om aan het begin van het nieuwe jaar ons eigen niet-kunnen maar te overstijgen en een beroep te doen op God. Van Hem immers komt alle goeds, Hij gaat tijd en eeuwigheid te boven. Van Hem mogen we Leven en Toekomst verwachten.

Wellicht dat deze gedachte ons op het spoor kan zetten van een "Zalig en Gezegend 2024". En dat wens ik u allen van harte toe!

*Ben van Bronkhorst
minderbroeder franciscaan*

Terugblik op het feest van 10 september 2023

Het vorige nummer van 'Franciscus tussen de rivieren' verscheen vier dagen na de viering van mijn 60-jarig jubileum als franciscaan. Daarom nu pas enkele herinneringen rond dat gebeuren.

Ik vond het heel erg dat mijn 50-jarig priesterfeest in april 2021 vanwege corona geen doorgang kon vinden. Omdat ik op 7 september 2023 herdacht dat ik 60 jaar geleden ingekleed werd bij de franciscanen vond ik daarin een mooie gelegenheid om beide gebeurtenissen te vieren met u en met mijn familie. De datum, 10 september, en de locatie, de Golfboerderij in Hedel, werden snel vastgelegd. Voor de feestcommissie vroeg ik Bets de Goeij, Hans van Bommel en Marco van Geffen. Zij waren medewerkers in Hedel vanaf de eerste dag dat ik woonde en werkte vanuit Hedel. Op 28 april hielden we een eerste bijeenkomst, een week later overleg met Bert van Zeelst. Op 22 mei moest de kopij voor het parochieblad binnen zijn met de aankondiging van de viering en op 31 mei werden de meeste praktische zaken geregeld zoals uitnodigingen en dankjes. Er kwam een interview in het parochieblad en er werden contacten gelegd met het Brabants Dagblad en de Bommelerwaardgids. Eind juli was alles ongeveer geregeld; ook de tekst en de

liederen voor de feestelijke viering lag klaar. De mensen van de parochie in Ammerzoden zouden dat verder verzorgen. Zestig zonnebloemen waren besteld voor de versiering en die zou worden aangevuld met bijna rijpe maïsstengels (stonden bij Bert van Zeelst op de akker).

Op 7 september, de dag van het artikel in het Brabants Dagblad, luidde het weerbericht dat het op zondag 10 september 30 tot 32 graden zou worden. Wat te doen? Op zaterdag hielpen we bij de voorbereidingen; wat een verrassing! Bert had 25 grote parasols te leen gekregen ter bescherming tegen de brandende zon. Stoelen werden geplaatst en de rest van de zitplaatsen bestond uit strobalen (zaten nog lekker ook!). De versiering werd aangebracht; het werd een rustiek en eenvoudig, maar sfeervol geheel, midden in de polder. Zo kun je gemakkelijk samen-kerk-zijn.

En dat gebeurde op zondag 10 september om 14.00 uur. Ja, heet was het, maar de sfeer tijdens de viering was grandioos; er waren meer dan 225 gasten en na de preek verleenden de koeien in de wei assistentie. Achteraf hoorde ik dat de viering de 'franciscaanse spiritualiteit' uitstraalde. Ieder was er heel nauw bij betrokken en zong uit volle borst mee met de opgetrommelde oud-le-

den van Sursum Corda (het koor van Hedel). Een van de gasten mailde mij: 'ik heb zelden het Zonnelied in zo'n toepasselijke context meegezongen.'

Het geheel was 'één feest' en daarna verlangde ieder naar iets fris! Velen kwamen me onder de tent nog feliciteren, ofschoon er, vanwege de hitte, ook al mensen moesten afhaken. Later hoorde ik dat om dezelfde reden meerderen verstek hadden moeten laten gaan.

Het werden toch een paar gezellige uurtjes; ieder was voldaan na wat drankjes en hapjes. Het was alles bij elkaar een fantastisch feest. Ik ben heel blij dat ik het op deze manier met u heb kunnen vieren. Een speciaal woord van dank aan Bets, Hans en Marco voor de voorbereiding, aan Bert, Ine en Nadine voor de verzorging, aan Jan en Endy voor de muzikale invulling, aan Toos als ceremoniarius en aan u allen, dat u er was....EN voor uw giften.

Een totaal van € 2.730,00. Daarvan is € 1.480,00 naar een franciscaans project in Oekraïne gegaan en € 1.250,00 is geschonken aan de Zusters Clarissen in Megen voor de 'verduurzaming' van hun gastenkwartier. Ook namens hen: hartelijk dank!!!

*Ben van Bronkhorst
minderbroeder franciscaan*

Ouderenvieringen

In De Munt te Hedel

do 11 jan 15.00 uur B.Bus
do 8 feb 15.00 uur R.Putman
do 14 mrt 15.00 uur B.v.Bronkhorst
do 11 apr 15.00 uur B.Bus
do 9 mei 15.00 uur R.Putman
do 13 jun 15.00 uur B.v.Bronkhorst

Steeds op de TWEEDE donderdag
van de maand!!!

Zondagsvieringen

In basisschool de Pollenhof

Zo 6 jan 9.30 uur R.Putman
Zo 3 mrt 9.30 uur ...

Elke eerste zondag
van de oneven maand.

Vieringen

Ma 18 dec	14.00 uur	KERST-viering, waarna gezellig samenzijn
Ma 26 dec	9.30 uur	KERST Eucharistieviering R. Putman
Vr 5 jan	10.45 uur	Eucharistieviering Vaste Burcht
Ma 8 jan	14.00 uur	Eucharistieviering voor ouderen waarna gezellig samenzijn
Zo 21 jan	9.30 uur	Gebedsviering
Vr 2 feb	10.45 uur	Eucharistieviering Vaste Burcht
Ma 12 feb	14.00 uur	Eucharistieviering voor ouderen waarna gezellig samenzijn
Wo 14 feb	19.00 uur	ASWOENSDAG kerk aan de Maasdijk
Vr 1 mrt	10.45 uur	Eucharistieviering Vaste Burcht
Ma 10 mrt	14.00 uur	Eucharistieviering voor ouderen waarna gezellig samenzijn
Zo 17 mrt	9.30 uur	WoCo-viering Jos Vriesema

Kerstviering

Maandag 18 december om 14.00 uur is er weer een Kerst- Eucharistieviering in de Beuk. Daarna is er een gezellig samenzijn met een hapje en een drankje. De ouderen krijgen nog een uitnodiging, maar als u geen uitnodiging krijgt bent u toch van harte welkom!

Oecumenische vieringen

Aswoensdag 14 februari is er, net als vorig jaar, een oecumenische dienst in de kerk aan de Maasdijk met de mogelijkheid tot het krijgen van een askruisje. De dominee en Jos Vriesema gaan hierin voor.

Parochieblad

Vanaf het begin heeft Jan van Lith, samen met zijn vrouw Ria, trouw ons parochieblad bezorgt. Ook toen het voor hem moeilijk werd, bleef hij dit doen. Uiteindelijk heeft Jan, om gezondheidsredenen, hiermee moeten stoppen, wat hij heel erg jammer vindt. Jan, hartelijk bedankt voor jouw inzet en betrokkenheid.

Kerkbalans

In januari krijgt u van onze parochie weer een oproep om mee te doen met de actie Kerkbalans. Wij bevelen deze actie van harte bij u aan. U ontvangt voor die tijd nog een parochieblad waarin meer bijzonderheden over deze actie. Wij willen uw bijdrage besteden: voor de onkosten van ons kapelletje en de vieringen in de Beuk. U kunt u bijdrage overmaken op NL66 RABO 0144 6023 93 of contant afgeven bij Bertha van Doorn, Ant. Weijgertzeplein 42 Rossum. Bij voorbaat hartelijk dank.

Vrijwilligers

Aan het einde van dit jaar bedanken wij onze trouwe vrijwilligers voor hun inzet in het afgelopen jaar. Ook de bezoekers van onze vieringen bedankt voor jullie trouwe opkomst. We hopen nog lang zo door te kunnen gaan. Allemaal heel hartelijk dank!

*Wij wensen u
Zalige Kerstdagen en
een Gelukkig Nieuwjaar!*

Overleden

† Mathé Hoskam

Geboren 30 mei 1949 te Rossum - overleden 21 augustus 2023 te Rossum. Mathé groeide op in een gezin van 4 kinderen waarvan hij de jongste was. Hij was van beroep meubelmaker en zijn handen konden alles maken. In 1977 trouwde hij met Diny Leerintveld, zij kregen samen twee dochters en later twee kleinkinderen, daar was hij erg trots op. Mathé was een rustige tevreden man, die graag onder de mensen was. Hij hield erg van voetbal, was actief bij tafeltennis en de jeu-de-boules club. Na een lang ziekbed dat hij positief heeft gedragen, is hij rustig overleden. We hebben afscheid van hem genomen in het crematorium te Rosmalen. Moge hij rusten in vrede.

† Lies van Doorn-den Teuling

Geboren 11 maart 1935 te Rossum - Overleden 26 augustus 2023 te Rossum. Lies groeide op in een groot gezin van acht kinderen op Geenweide (Middelweg) ze hielp mee op de boerderij en in de huishouding. In 1957 trouwde zij met Anton van

Doorn en kregen samen 3 kinderen. Na een huwelijk van 50 jaar overleed haar man Anton. Lies was een lieve vrouw die altijd klaarstond voor haar gezin. Zij was actief tot het laatst toe en graag tussen de mensen. Ze was een trouwe bezoeker van onze bejaardenviering en deed mee aan de activiteiten van de Beuk. Na een kort ziekbed, is zij in alle rust te midden van haar gezin overleden. Na een de afscheidsdienst door Jos Vriesema, hebben we van haar afscheid genomen, in crematorium "t Lief" in Beesd. Moge zij rusten in vrede.

† Corrie Huibertse-van Os
Geboren 9 maart 1931 te Rossum - overleden 29 augustus 2023 te Rossum. Corrie groeide op in een gezin met drie kinderen. Ze trouwde met Winand Huibertse en kregen samen drie kinderen. Ze woonden aan de Maasdijk. Na bijna 50 jaar huwelijk stierf haar man Winand. Corrie was een lieve, zorgzame, hardwerkende vrouw en moeder die altijd voor haar gezin en iedereen klaar stond. Ze verhuisde naar een appartement en later naar de Eigenwaard. Ze bezocht daar trouw onze vieringen. Na een kort ziek zijn is zij na de ziekenzalving, te midden van haar gezin, rustig ingeslapen. Haar gezin en familie hebben in het crematorium te Nieuwkuijk afscheid van haar genomen. Moge zij rusten in vrede.

† Ad van Lamoen

Geboren: 27 juni 1946 te 's-Hertogenbosch - overleden: 6 november 2023 te 's-Hertogenbosch. Ad groeide op in een gezin van vier kinderen. Na zijn schooltijd ging hij werken op het belastingkantoor in 's-Hertogenbosch. Hij trouwde met Marleen Post in 1969 en zij kregen samen drie kinderen en vijf kleinkinderen. Ad was een lieve zorgzame man en vader voor zijn gezin. Niets was hem teveel. Na talloze verhuizingen zijn ze naar Rossum gekomen. Daar heeft hij zich ingezet voor onze geloofsgemeenschap. Heel veel jaren heeft hij deel uitgemaakt van onze parochiewerkgroep. Ad is meer dan 25 jaar lid geweest van het koor Pro Musica en later sloot hij zich aan bij het koor van Alem. Zingen was zijn hobby. Ook was Ad actief voor de administratie en verzorging van onze kerken en bracht hij jaren ons parochieblad rond. Dit alles deed hij op zijn eigen rustige manier. Tevens was Ad een trouwe bezoeker van onze vieringen in de kerk en in de Beuk. Ad, bedankt voor de fijne samenwerking en voor alles wat je voor onze geloofsgemeenschap betekend hebt. Na een lange slepende ziekte is hij, nog voorzien van de ziekenzalving, rustig ingeslapen. Na de uitvaartdienst in de kerk van Alem hebben wij afscheid van hem genomen in het crematorium van Nieuwkuijk. Moge hij rusten in vrede.

Kerstverhaaltje

Een koning is geboren, een koning, een koning
Een koning is geboren, heb je 't al gehoord.
Hij kwam op aarde wonen als baby'tje zo klein,
voor alle mensen, ook voor jou, wil hij de koning zijn.

Waar is hij dan geboren, die koning, die koning?
Waar is hij dan geboren? Ik denk in een paleis.
Oh nee, die koning die ik ken, de machtigste van al
Die kwam niet in een mooi paleis, maar in een arme stal.

Waar moet hij dan in slapen, die koning, die koning?
Waar moet hij dan in slapen? Een gouden hemelbed.
Oh nee, de koning die ik ken, die heeft geen bed van goud.
Geen pracht en praal, maar oh zo kaal, een kribbetje van hout.

Wat draagt hij dan voor kleren, die koning, die koning?
Wat draagt hij dan voor kleren? Een jas van hermelijn.
Oh nee, de koning die ik ken, die heeft er zelfs niet één.
En ook geen hemdje van satijn, maar doekjes om zich heen.

Hoe kan ik hem dan vinden, die koning, die koning?
Hoe kan ik hem dan vinden? Weet jij misschien de weg?
Die koning is dicht bij je, je hoeft niet ver op reis.
Draag hem in het kribje van je hart, dat wordt het een paleis.

Vieringen rond Kerstmis

zondag, 24 december 2023 - 4e Zondag van de Advent

17.30	Kerkdriel	Eucharistie	Gezinsviering
17.30	Leyenstein	Eucharistie	
18.00	Zaltbommel	Gebed	Kinderkerst
19.00	Ammerzoden	Woord en Communie	Gezinsviering
19.00	Velddriel	Nachtmis	Gezinsviering
19.30	Alem	Nachtmis	
21.00	Kerkdriel	Nachtmis	
22.00	Zaltbommel	Nachtmis	

maandag, 25 december 2023 - Kerstmis

9.30	Alem	Woord en Communie
9.30	Ammerzoden	Eucharistie
11.00	Kerkdriel	Woord en Communie
11.00	Velddriel	Eucharistie
11.00	Zaltbommel	Eucharistie

dinsdag, 26 december 2023 - Tweede Kerstdag

9.30	Rossum	Eucharistie
11.00	Velddriel	Eucharistie
13.30	Zaltbommel	Kerk open voor bezoek aan de kerststal tot 16.30 uur

zaterdag, 30 december 2023 - Heilige Familie (vigilie)

17.30	Leyenstein	Eucharistie
-------	------------	-------------

zondag, 31 december 2023 - Heilige Familie

11.00	Kerkdriel	Eucharistie
11.00	Velddriel	Eucharistie

maandag, 1 januari 2024 - Moederschap van Maria

11.00	Zaltbommel	Eucharistie	Oliebollenviering
-------	------------	-------------	-------------------

Zalig Kerstmis
&
Gezegend 2024

